

De zentuin anno 2008

'OTIUM' IS EEN LEENWOORD UIT HET LATIJN EN STAAT VOOR EEN GEVOEL VAN WELVERDIENDE RUST NA ZWARE ARBEID. DE GELIJKNAMIGE ZAAK VAN ONTWERPERSDUO DOMINIC CHRISTIAENS EN BOB CASNEUF VERTAALT DIT GEVOEL ELKE DAG NAAR CONCRETE TUINONTWERPEN. EEN MOOI VOORBEELD VAN HUN WERKWIJZE VINDEN WE IN HET OOST-VLAAMSE OOSTAKKER, WAAR ZE EEN TUIN INRICHTTEN VOOR EEN GEZIN MET TWEE KINDEREN.

BUITEN ÉN BINNEN

Otium is een jong bedrijf van twee jonge ontwerpers. In 2001 sloegen zij de handen in elkaar en begonnen ze tuinen te ontwerpen volgens een duidelijke visie, waarin rust en kalme centraal staan. In tegenstelling tot wat je kunt vermoeden, is hier geen sprake van een echte zenfilosofie. Dominic en Bob lieten zich hoogstens inspireren door deze Japanse meditatievorm, wat echter niet wegneemt dat er zekere gelijkenissen zijn. Ze streven naar soberheid, helderheid en hanteren ook de kunst van het weglaten. Geen cottagetuinen dus, geen expliciete romantische accenten, geen gestileerde drukte maar eerder tijdloze rust.

Een ander opvallend gegeven in de werkwijze van Otium is de grote belangstelling voor architectuur. "We zijn altijd gefascineerd geweest door het bewust indelen van ruimtes en de creatie van de juiste woonomgeving", legt Dominic uit. "Vandaar ook onze grote passie voor alles wat architectuur is. We hebben samen reeds enkele interieurprojecten uitgevoerd en tot op vandaag werken we nauw samen met enkele interieurarchitecten om ook dat type van opdrachten te kunnen verzorgen. Zo staat Otium op dit moment niet enkel voor buitenontwerp maar ook voor het ruimere architecturale gebeuren. Als we ontwerpen voor buiten, houden we rekening met binnen – en vice versa."

WONING ALS EERSTE AANWIJZING

Hoe Otium deze gedachten vertaalt naar een tastbaar project, zien we bij het project in Oostakker. Hier werkten de ontwerpers rondom een moderne, strakke woning. "De bewoners gaven ons quasi voor 100 % carte blanche", zegt Bob. "Ze wilden een tuin die makkelijk te onderhouden was, waar de kinderen konden spelen en die – vanzelfsprekend – mooi oogde."

"De woning zelf gaf ons alvast enkele aanwijzingen voor het ontwerp. Toen we startten, sprong meteen in één element in het oog en dat was het accent op ronde vormen. Het dak is afgerond en er was ook al een bestaand terras in een halve ellips, dat verwees naar de vorm van het dak. Dat overtuigde ons om de ronde vormen door te trekken in het algemene tuinontwerp. We trokken twee grote 'zweeplijnen' door het ontwerp die elkaar op bepaalde punten kruisen. Zo ontstonden enkele afgeleide figuren die we afwisselend invulden met grind en bosjes van Giant Bamboo, de op een na grootste bamboesoort die in ons klimaat

groeit. Deze figuren lijken net eilandjes in het midden van de tuin, die grotendeels aangeplant is met siergras."

Meestal werkt Otium met rechte lijnen. Toch is het effect van deze tuin niet minder rustgevend. Het ontwerp heeft een eenduidige richting, er is harmonie tussen de verschillende elementen en er is geen onnodige spanning of fragmentatie. En ondertussen oogt de tuin nooit saai: de bamboebosjes, die ondertussen een hoogte van zo'n 8 meter bereiken, zorgen voor een dieptespel dat de ouders aantrekt om in de tuin rond te wandelen en de kinderen stimuleert om er te spelen, verstoppertje te spelen, noem maar op. Bovendien wordt dat diepte-effect versterkt door twee hagen in rode beuk die afwisselend voor en achter de eilanden werden geplaatst – iets wat ook knappe kleurencontrasten oplevert."

"De bamboebossen hebben ook een zeer praktische invulling", licht Dominic toe. "Ze verhinderen inkijk in de tuin en in één ervan verborgen we ook het tuinhuis en de composthoop, die toegankelijk zijn via een klein paadje. Ondertussen kwam tussen de bamboe ook een paalhut voor de kinderen. We stelden het zeer op prijs dat de opdrachtgever eerst onze mening wilde horen over deze hut voor hij er mee doorging. Maar we hadden er geen problemen mee. Het zou immers geen afbreuk doen aan het ontwerp."

MINIMALISME IS GEEN TREND

De woning inspireerde het ontwerp nog op andere manieren. In het verlengde van de woonkamer kwam een 23 meter lange zwembijver. De breedte van deze vijver komt overeen met de breedte van het salonruimte. Dat zorgt voor een indrukwekkend gevoel als je naar buiten tuurt en als de zon schijnt ontstaat een bijna betoverende schittering in het interieur.

Een andere invloed van de woning is het gebruikte kleurenpalet. Het petanqueveld kreeg een atypische rode kleur, waarvoor gravel werd gebruikt, die verwijst naar het rode blok van de woning waarin de keuken huist. Verder legt het grind een link met de gevel in antraciet.

"We gebruiken graag grind en vrij veel", zegt Bob. "Dat is zonder twijfel geïnspireerd op de Japanse zentuin, weliswaar zonder de gerakelde golvende patronen die men vaak associeert met deze tuinen. Wij zien het materiaal als een manier om diepte te creëren via de afwisseling met gras. Zo ontstaat een minimalistisch ontwerp dat toch steeds boeiend

blijft. We vinden het overigens jammer dat minimalisme vaak beschouwd wordt als een trend die opnieuw 'out' is, terwijl we het zelf niet ervaren als een trend maar als iets dat altijd al heeft bestaan. De stroming heeft immers een geschiedenis die gaat van de piramides en zentuinen over de strakke middeleeuwse kloostertuinen tot aan het hedendaagse ontwerp. Ze heeft altijd al mensen aangetrokken omdat ze draait om een bestaand menselijk gevoel en niet zomaar het product is van een tijdgeest."

BEWUSTE KEUZES

Momenteel is de tuin zeer populair bij de kinderen, zelfs al is er geen echte speelhoek voorzien. "We vonden dat niet per se nodig", vernemen we van Dominic. "Wat je veel krijgt met afgeboorde speeltuinen is dat de kinderen daar niet komen en ook op lange termijn is het niet interessant. De kinderen hebben nu de vrijheid om hun eigen favoriete speelplek te creëren."

Ook naar onderhoud werden bewuste keuzes gemaakt. De bewoners hebben allebei een drukke job, daarom werd geopteerd voor onderhoudsvriendelijke materialen. Zo vergt bamboe helemaal niets van onderhoud, moet het siergras hoogstens één keer per jaar verzorgd worden en werd het grind zo aangelegd dat hier geen onkruid de kop opsteekt. "We beseffen dat de ronde vormen het wel moeilijk maakten om het gras te maaien. Daarom stelden we voor om een robot te gebruiken. De opdrachtgevers gingen in op dat aanbod en, tot op vandaag, maait deze kleine machine te gepasten tijde het hele gazon."

Met het oog op een duurzaam ontwerp zorgden de architecten ervoor dat de strakke randen van de eilanden niet vervaagden. Daarvoor gebruikten ze een dunne, onopvallende aluminium rand van slechts 3 millimeter. Een betonnen rand zou te dominant zijn.

SFEERELEMENTEN

Om voor een afwisseling te zorgen in de sfeer van de tuin, kwam er nog een aparte buitenplaats langs de eetkamer. Die werd bedekt met leisteen-schiffers en vindt afwisseling in één strook met siergras en een olijfbloem waaronder je kunt schuilen in de zomer. Op het terrein vinden we verder nog twee catalpa's. Die hebben een groot blad en bloeien uitbundig. Ba-

vendien zorgt de catalpa langs het zwembad voor een sfeer vol silhouet in het water.

Om de sfeer binnenin verder uit te werken, hielden de ontwerpers rekening met de uitkijk vanuit de keuken. In dit rode blok kun je de tuin bekijken via drie ramen. Daarom beslisten ze om de grootste open siergrasvlakte aan deze zijde van het gebouw te plaatsen.

'Last but not least' speelt verlichting ook een belangrijke rol in het ontwerp. Middenin de bamboebossen werd verlichting geïntegreerd die 's avonds voor een aangenaam, rustgevend schouwspel zorgt. De hagen in rode beuk worden in de verf gezet met enkele uplighters, waardoor opnieuw een onderscheid ontstaat tussen de bamboe en de hagen, met extra diepte als gevolg.

Als we de tuin nog een laatste keer bekijken, merken we op dat deze dankzij de opstelling eigenlijk geen nood heeft aan wandelpaden. Dominic voegt hier nog het volgende aan toe: "Eigenlijk leiden afgeboorde wandelpaden je rond in een tuin, terwijl wij liever een tuin verwezenlijken waarin je je wandelpad steeds zelf kunt kiezen." ▲

OTIUM IN DE TOEKOMST?

Tijdens het gesprek met Bob en Dominic vernemen we nog dat ze niet enkel een duidelijke ontwerpvisie hebben maar er ook een opvallende toekomstvisie op nahouden. "We willen doorheen de jaren graag een designerscollectief uitbouwen dat niet enkel architectuur en buitenontwerp voor zijn rekening neemt maar ook andere ontwerp opdrachten aanneemt. Denk maar aan meubelontwerp, grafische opdrachten, enzovoort. Momenteel maken we onder de naam 'O-concept' occasioneel conceptuele bloemenwerken, bijvoorbeeld ter gelegenheid van huwelijken. Ook deze poot willen we graag verder uitbouwen in de toekomst. Maar laat hier geen twijfel over bestaan; wij blijven in de eerste plaats tuinarchitecten."

alias - atelier vierkant - aldo bernardi - bal grill - bas talpe - B&B italia - bent krogh - dedon - domani
extremis - eva solo - fermob - fabiaan van severen - gervasoni - joli - lister - mathias claerhout
moroso - moooi - outstanding - paola lenti - quinze & milan - rita jordens - sifas - tuuci - viteo

TUINDESIGN MEUBELEN - EXCLUSIEVE POTTEN - BEELDEN EN DECORATIE

pastoriestraat 3
9800 meigem
0475 53 53 99
www.rechtsvandekerk.be

OPENINGSUREN
week 10.30 tot 18.30
za & zo 10.00 tot 18.00
dinsdag gesloten

HOFMAKERIJ
RECHTS VAN DE KERK
MEIGEM